

Berki Gabriella: Családtámogatás – 12 olvasólecke (2020.)

 <p>Családtámogatás</p> <p>7. lecke</p>	 <p>Oldalszám: 7 Olvasási idő: kb. 30-35 perc (+ olvasmányok)</p>	<p>„Kétség sem fér hozzá, hogy a család és az otthon az, amely által az emberi társadalom legnagyobb erényei születnek, erősödnek és táplálóznak.”</p> <p>Sir Winston Churchill</p>
--	--	---

A családi pótlék – a nevelési ellátás és az iskoláztatási támogatás II.

Tanulási útmutató

Ez a Családtámogatás kurzushoz készült, **12 olvasóleckéből álló digitális tananyag**. A Családtámogatás kurzus keretében a családokat körülvevő társadalmi és jogi környezetet vizsgáljuk különös tekintettel arra az eszközrendszerre, amely a **gyermekvállalás előmozdítását** és a **gyermeknevelés támogatását** szolgálja. Minden leckéhez kapcsolódóan egy olvasólecke-fájlból (mint ez itt!), és egy ppt-ből áll. Az olvasólecke tartalmazza a lecke törzsanyagát, míg a ppt. a kapcsolódó fogalmakat, jogszabályhelyeket, további olvasmányokat, valamint ellenőrző kérdéseket és feladatokat.

A tananyag teljes elsajátításához **mindkét anyag áttanulmányozása szükséges**, továbbá az azokban foglalt jogszabályok és olvasmányok áttekintése. Javaslom, előbb tekintse át az olvasóleckét és csak ezután olvassa át a ppt-t. Amennyiben a ppt-ben szereplő ellenőrző kérdésekre helyesen tud válaszolni, úgy **a tananyagot sikeresen elsajátította**.

Amennyiben a tananyag elsajátításával kapcsolatosan kérdése van vagy segítségre van szüksége, szívesen állok rendelkezésre a berkig@juris.u-szeged.hu e-mail címen.

Sok sikert kívánok a tanuláshoz!

A lecke tartalma és felépítése

1. Bevezetés
2. A családi pótlékra vonatkozó közös szabályok
3. A családi pótlék összege
4. A mulasztással összefüggő rendelkezések

1. Bevezetés

Ebben (és az előző) leckében a **családi pótlékra vonatkozó jogi szabályozást** tekintjük át, amelynek alapvető forrása a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (Cst.) 6-15. §-a, illetve a Cst. végrehajtásáról szóló 223/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet (Cst. vhr.) 5-14. §-a.

KÖTELEZŐ OLVASMÁNY:

Családi pótlék - nevelési ellátás, iskoláztatási támogatás,
<https://cst.tcs.allamkincstar.gov.hu/ell%C3%A1t%C3%A1sok/csal%C3%A1dip%C3%B3tl%C3%A9k.html> (utolsó belépés: 2020. szeptember 15.)

2. A családi pótlékra vonatkozó közös szabályok

A Cst. meghatározza azokat az alapelveket, amelyek mindkét ellátási formára, a nevelési ellátásra és az iskoláztatási támogatásra egyaránt alkalmazandóak:

- (1) ugyanazon gyermek után családi pótlékra **csak egyetlen személy** jogosult
- (2) e szabály alól kivételt jelent, ha a szülők a gyermeküket időszakonként felváltva gondozzák (pl. elvált szülők gyermeke egy hetet az egyik szülőnél tölt, egy hetet a másíknál), ilyenkor közös kérelmükre a családi pótlékot **megosztva** kaphatják
- (3) együttélő szülők esetén **gyermekenként nyilatkozniuk kell**, hogy ki veszi igénybe az ellátást, megállapodás hiányában az ellátást igénylő szülő személyéről - kérelemre - a gyámhatóság dönt
- (4) a két ellátás **kölcsönösen kizárja egymást** – egy jogosult csak egyik típusú ellátást kaphatja ugyanazon gyermek után vagy saját jogán; ugyanakkor nem kizárt (sőt, gyakori), hogy például egy jogosult szülő az egyik gyermeke után még nevelési ellátást kap, míg a másik gyermeke után már iskoláztatási támogatást
- (5) a családi pótlékot – függetlenül az igénylés és a megszüntetés időpontjától – **teljes hónapra** kell megállapítani és folyósítani, pl. egy december 28-án született gyermek esetén december hónapra már a családi pótlék teljes havi összege jár
- (6) amennyiben a tizennyolcadik életévét betöltött személynek **rendszeres jövedelme** van (min. egymást követő három hónapban min. a minimálbér összegének megfelelő jövedelem), úgy a rá tekintettel vagy a részére megállapított családi pótlék folyósítását a negyedik hónaptól mindaddig szüneteltetni kell, amíg rendszeres jövedelemmel rendelkezik. Ettől függetlenül a családnagyság megállapításakor őt is figyelembe kell venni.

KÖTELEZŐ JOGANYAG:

Cst. 4. § i-j)

Cst. 9-10. §§, 14. §

3. A családi pótlék összege

A családi pótlék egységes összegét forintosított formában határozza meg a jogalkotó és **három tényező mentén differenciálja**:

(1) gyermekek száma/ családnagyság

(2) egyedülállóság

(3) gyermek egészségi állapota.

(1) GYERMEKEK SZÁMA

A gyermekek számát csak a **szülő, a nevelőszülő és a gyám** kapcsán kell figyelembe venni.

Azt a **vér szerinti, örökbefogadott vagy nevelt gyermeket** kell figyelembe venni, aki

az igénylő háztartásában él	akire tekintettel a szülő, a nevelőszülő, a gyám családi pótlékra jogosult
	aki köznevelési intézmény tanulója vagy felsőoktatási intézményben első felsőoktatási szakképzésben, első alapképzésben, első mesterképzésben vagy első egységes, osztatlan képzésben részt vevő hallgató ÉS rendszeres jövedelemmel NEM rendelkezik (nincs legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelme)
fogyatékosként szociális intézményi ellátásban részesül	aki a családi pótlékra saját jogán jogosult
	őt a gyámhatóság nem vette nevelésbe, és a családi pótlékot igénylő vele – jogszabály által meghatározott módon igazolt, rendszeres – kapcsolatot tart fenn

Tehát például egy elsőéves joghallgatót – amennyiben rendszeres jövedelme nincs – főszabály szerint figyelembe vesznek, amikor a kisebb testvérei után járó családi pótlékot kiszámítják, de rá való tekintettel családi pótlék már nem fog járni.

Akkor beszélünk saját háztartásban nevelt gyermekről, ha az igénylővel életvitelszerűen együtt él és annak gondozásából rendszeres jelleggel legfeljebb csak napközbeni időszakokra kerül ki.

A jogalkotó **kitágítja a saját háztartásban nevelés szó szerinti fogalmát**, így az az eset is ennek minősül, ha a gyermek:

- kül- és belföldi tanulmányai folytatása okán átmeneti jelleggel tartózkodik a háztartáson kívül,
- gyógykezelése okán átmeneti jelleggel tartózkodik a háztartáson kívül,
- szociális intézményben 30 napot meg nem haladóan helyeztek el, illetve a 30 napot meghaladó szociális intézményi elhelyezésére a tartós betegségére vagy súlyos

fogyatékoságára tekintettel, az intézményben egyidejűleg nyújtott iskolai oktatáshoz vagy fejlesztő nevelési-oktatási tevékenységhez való hozzáférés biztosítása érdekében kerül sor, és a gyermek a szülő háztartásából csak átmeneti jelleggel kerül ki, vagy

- a szülő kérelmére vagy beleegyezésével a Gyvt. VI/D. fejezetében meghatározott átmeneti gondozásban részesül.

KÖTELEZŐ JOGANYAG:

Cst. 4. § k)

Cst. 12. § (1)-(2)

Gyvt. VI/D. fejezet

(2) EGYEDÜLÁLLÓSÁG

A családi státusznak azért van jelentősége, mert aki egyedülállóként neveli a gyermeket, magasabb összegű családi pótlékra jogosult. **Egyedülálló**nak alapvetően az minősül, aki hajadon, nőtlen, özvegy, elvált, házastársától külön él és nincs élettársa.

Ezt a fogalmat szintén kitágítja a Cst., így azt is egyedülállónak kell tekinteni, aki

- köznevelési intézmény tanulója, felsőoktatási intézmény első oklevelet szerző hallgatója és jövedelme nincs,
- vakok személyi járadékában vagy fogyatékosági támogatásban részesül,
- megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesül és egyéb jövedelme nincs,
- nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban vagy átmeneti bányászjáradékban részesül, feltéve, ha nyugdíjának, ellátásának összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, és egyéb jövedelme nincs,
- időskorúak járadékában, rokkantsági járadékban, hadigondozási járadékban részesül, és egyéb jövedelme nincs, illetve az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították,
- a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, és jövedelme nincs.

KÖTELEZŐ JOGANYAG:

Cst. 4. § a)

Cst. 12. § (3)

(3) GYERMEK EGÉSZSÉGI ÁLLAPOTA

Ha a gyermek **tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos**, rá való tekintettel magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak.

E fogalmat a Cst. értelmező rendelkezései tisztázzák:

- az a tizennyolc évesnél fiatalabb gyermek, aki a külön jogszabályban meghatározott betegsége, illetve fogyatékosága miatt állandó vagy fokozott felügyeletre, gondozásra szorul,

- az a tizennyolc évesnél idősebb személy, aki a tizennyolcadik életének a betöltése előtt munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek egészségi állapota a rehabilitációs hatóság minősítése alapján a tizennyolcadik életének a betöltése előtt sem haladja meg az 50%-os mértéket, és ez az állapot legalább egy éve tart, vagy előreláthatólag legalább egy évig fennáll.

A konkrét kórképeket **5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet** a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról listázza.

KÖTELEZŐ JOGANYAG:

Cst. 4. § f)

5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet

Ezen tényezők alapján a családi pótlék összege az alábbiak szerint alakul:

Gyermekek száma	Családi pótlék összege alapesetben Ft/gyermek/hó	Családi pótlék összege egyedülálló igénylő esetén Ft/gyermek/hó	Egyéb
1	12 200	13 700	
2	13 300	14 800	
3 vagy több	16 000	17 000	
tartósan beteg/ súlyosan fogyatékos gyermek	23 300	25 900	magasabb összegű családi pótlék
Saját jogon járó nevelési ellátás	20 300		
Elhelyezett gyermek	14 800		

KÖTELEZŐ JOGANYAG:

Cst. 11. §

4. A mulasztással összefüggő rendelkezések

A családi pótlék folyósítása vonatkozásában mind az **óvodai nevelésben való részvételi kötelezettség**, mind a **tankötelezettség** megszegésével járó mulasztás következményeket von maga után.

Ez egy többlépcsős eljárás:

(1) 5. óvodai nevelési nap/10. tanóra igazolatlan mulasztása – intézményvezetői felhívás

(2) 20. óvodai nevelési nap/50. tanóra igazolatlan mulasztása – a családi pótlék szüneteltetésének kezdeményezése

Az intézményvezető a mulasztásról (és a fenti felhívásokról) a gyámhatóságot is tájékoztatja.

E szabályok nem alkalmazandóak, olyan gyermek esetén, aki

- nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy szociális intézményben helyezték el, vagy
- aki gyermekvédelmi gondoskodás alatt áll és javítóintézetben vagy büntetés-végrehajtási intézetben helyezték el.

KÖTELEZŐ JOGANYAG:

Cst. 15. §

Új elem: Ha a tanköteles, vagy a tankötelezettsége megszűnését követően nevelési-oktatási intézményben vagy szakképző intézményben tanulmányokat folytató gyermeket (személyt) a bíróság **szándékos** bűncselekmény elkövetése miatt **jogerősen** bűnösnek mondta ki, de büntetésként rá **szabadságvesztést nem szabott ki**, a gyermekre (személyre) tekintettel megállapított iskoláztatási támogatást a családtámogatási ügyben eljáró hatóság - az ítéletet hozó bíróság központi családtámogatási szervnek megküldött tájékoztatása alapján, a szüneteltetés elrendelése hónapjától számított **12 naptári hónapon át - szünetelteti**.

KÖTELEZŐ JOGANYAG:

Cst. 16. §

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával. A tananyag elkészítését az EFOP-3.6.2-16-2017-00007 azonosító számú, Az intelligens, fenntartható és inkluzív társadalom fejlesztésének aspektusai: társadalmi, technológiai, innovációs hálózatok a foglalkoztatásban és a digitális gazdaságban című projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásában valósul meg.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE